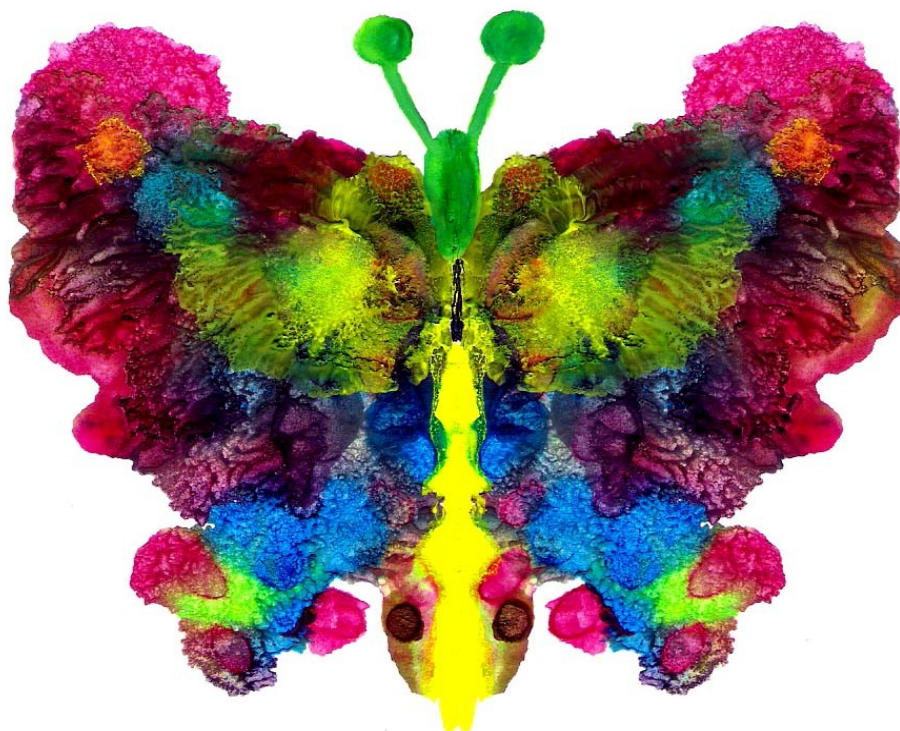




A Bárczi Gusztáv Módszertani Központ
módszertani lapja

Erintő

2005. április, 2. szám ÓVODA



Megjelenik a Fogyatékos Gyermekek, Tanulók Felzárkóztatásáért Országos Közalapítvány támogatásával

Köszöntő

*„Akarom, hogy a gyerekek
Úrfiak és pendelyesek
Együtt, vidáman játsszanak,
Mert nincs különbség, csak árnyalat:
Egyenlők vagyunk a Nap alatt.”*

(Poldesz Albert)



„Egyenlők vagyunk a Nap alatt” – jutott eszembe, mikor az ÉRINTŐ c. kiadványt lapozgattam, olvastam. Öröm volt nézni a sok lovagló, úszó, tornázó, állatokkal barátkozó, játszó gyermekek – mosolygó gyermekek! – fényképét.

Kedves Barátaim!

Szeretettel gratulálok, és köszöntöm Önöket, abból a nagyszerű alkalomból, hogy ismét megajándékozták a várost, minket: ezúttal egy olyan újsággal, kiadvánnyal, mely tájékoztat, ismeretet közöl, és ami a legfontosabb, közelebb hoz egy világot hozzánk, a fogyatékkal élők világát.

A fogyatékkal élők jövője alapvetően attól függ, hogy a szakmaközi együttműködés, a felelősségteljes közös gondolkodás mennyire tud kiteljesedni, az egyének, a közösségek és a társadalom különböző szervezetei mennyire képesek, és mennyire készek együttműködni.

Az itt tanuló gyermekek – mint ahogy az igazgatónő is fogalmaz – egyénre szóló, speciális fejlesztést kapnak. Budai Béla szerint „ahhoz, hogy kiegyensúlyozott, önálló és szociális személyiség váljék valakiből két dolog szükséges. Egyik az elfogadó közösség, a másik az érzelmi biztonság.” Az iskola nevelői e tekintetben is élen járnak. Weöres Sándor szavaival szólva arra nevelnek, hogy „alattad a föld, benned a létra”, vagyis bízzanak önmagukban, hasznosítsák megszerzett ismereteiket, és a bennük rejlő lehetőségeket.

Napjainkra minden iskolánk kialakította saját egyéni arculatát. Fontos helyet foglal el intézményeink sorában a Bárczi Gusztáv Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Diákotthon, ami ma már nem csak iskola, hanem Módszertani Központ is.

Pedagógusaik pedig mindig valami újjal, valami érdekessel lepnek meg bennünket. Köszönetet mondok érte valamennyi kaposvári nevében.

A kiadványt szertettel ajánlom mindenkinek, akinek szívügye az oktatás, a nevelés. Ajánlom azoknak, akiktől nem idegen a másság, azoknak, akik érzik és tudják, hogy gyermekeink a jövőnk.


Szita Károly
polgármester

Tartalom

Köszöntés



A diszlexia, mint tanulási zavar



Diszlexia-prevenációs óravázlat



Logopédiai Szakszolgálat



Gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés



Komplex anyanyelvi foglalkozás vázlata



Anyanyelvi foglalkozásokon felhasználható beszédfejlesztő játékok



Módszertani Központunk beszédfejlesztést segítő, kiegészítő terápiai



Emlékek a tavalyi terápiás táborról



A Bárczi Gusztáv Módszertani Központ „Add a kezéd” komplex személyiségfejlesztő programja



Hírek



Tavaszi van!



Feketéné Póré Mária

Az alsós munkaközösség vezetője

Beszélni nehéz?

A gyermeknek a fejlődés hosszú útját kell megjárnia ahhoz, hogy a beszédhez szükséges élettani adottságai beszédképessé váljanak. A környezettel való állandó érintkezésben sajátítja el anyanyelvét, amely képessé teszi gondolatai, érzelmei kifejezésére, mások gondolatainak megértésére, a környezet információinak felvételére.

A beszédfejlődés korai, előkészítő (hangképzés, gügyögés) időszakában a beszéd elsajátításának egyik jelentős hajtóereje a pozitív érzelmi kapcsolat. A szókincs mennyiségi gyarapodása után minőségi változás következik be, és a beszéd 2-3 éves korban mint a közvetítő kapcsolat eszköze jelenik meg. Ekkor a hangképzés már beszéd, melynek közlő funkciója van, kapcsolatteremtésre, szándék kifejezésére is szolgál. Felébred a gyermek beszélőkedve, a kifejezés, a kapcsolatteremtés örömet szerez számára.

Minél gazdagabb a gyermek *szókincse*, minél fejlettebb a beszéde, annál hatékonyabb a kapcsolata környezetével. Már a beszédfejlődés első szakaszában igen nagy jelentőségű a beszédképesség fejlesztése. Ha ebben a korban nem fordítunk rá kellő gondot, a gyermek beszédképessége lassabban fejlődik, s elmaradás következik be.

A beszédképesség fejlesztése a *beszéderítés* készségének fejlesztése szempontjából is igen fontos. Amikor a beszéd megértésének készségét gyakoroljuk, tulajdonképpen a második jelzőrendszer szintetizáló működését, tehát a beszéd és gondolkodás együttesét fejlesztjük.

A beszédképesség fejlesztése a szavak és kifejezések átvitt értelmének megragadása, a tartalmi általánosítás és a tudatos szerkesztés irányában halad. Ez csak módszeres fejlesztő munkával valósítható meg.

A beszédfejlődés menetét azonban számos tényező zavarhatja meg. Károsan befolyásoló tényező a gyermek környezetében élő beszédhibás személy csakúgy, mint az, ha a környezet alábecsüli a beszédfejlesztés jelentőségét, és a megjelenés után még könnyen kiküszöbölhető átmeneti rendellenességek maradandó beszédhibává rögzülnek. Pszichés tényezők és organikus betegségek is késleltethetik a beszéd kialakulását, fejlődését, idegrendszeri problémák zavarhatják meg a felsőbb idegműködés harmonikus kibontakozását, és ezzel a beszédet.

A Módszertani Központ gyógypedagógusai az általános beszédneveléssel szoros összefüggésben alakítják ki egyénre szabott beszédfejlesztő tevékenységüket. Logopédusai megfigyelik, rendszerezik és összefoglalják a beszédhibák különféle fajtáit, okait és tüneteit, kutatják és kidolgozzák a beszédhibák megelőzésének és kiküszöbölésének módszereit, és segítséget nyújtanak a beszédfejlesztés egész területén.

A fejlesztést végző szakemberek tevékenységüket fejlesztési terv alapján végzik, melyet a gyermek haladási ütemét figyelembe véve, rövidebb időszakaszokra lebontva készítnek el.



Szili Katalin

Gyógypedagógus, logopédus,
a logopédiai munkaközösség
vezetője

A diszlexia, mint tanulási zavar

A diszlexia olvasási és helyesírási gyengeséget jelent, mely független a gyermek intelligencia szintjétől. Kialakulásának hátterében a központi idegrendszer sérülései, érési késései, működési zavarai, örökletesség, környezeti és lelki okok állhatnak.

Fontos azonban megjegyezni, ha egy gyermek társaihoz képest elmarad az olvasás, helyesírás, vagy a számolás elsajátításában, napjainkban hamar megkapja a diszlexia címkét, ahelyett, hogy elfogadnánk, azt a tényt, hogy lassabban fejlődő, vagy negatívan befolyásoló szociokulturális környezete miatt hátrányos helyzetben van, s ezen okok miatt vannak nehézségei.

Ki foglalkozik a diszlexiásokkal?

Már több mint 4 évtizede, a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola (jelenleg: ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar), logopédus hallgatóinak tanítják a diszlexia elméletét és gyakorlatát, ezért e tevékenység elsősorban logopédusi kompetencia. A hatékony fejlesztés azonban csak team – munkában valósítható meg.

Ki az, aki a gyermek fejlődésében mutatkozó eltérésekre felfigyelhet, s részt vehet a fejlesztés érdekében a team – munkában?

Minden esetben:

- a szülő,
- a védőnő,
- a gyermekorvos, audiológus, szemész, neurológus,
- az óvónő,
- a tanítónő,
- a pszichológus,
- a fejlesztőpedagógus,
- a logopédus.

Hogyan előzhető meg a súlyos diszlexia kialakulása?

A diszlexia rendezése, annál eredményesebb minél korábbi életkorban elkezdődik. Ideális, ha a diszlexia – veszélyeztetettséget még az olvasástanítás előtt megállapítjuk, s a gyermeket diszlexia – prevencióban (megelőzésben) részesítjük, ezzel megakadályozhatóvá válhat:

- a helytelen olvasási szokások kialakulása (gyakori ismételtetés, a hangos olvasást megelőző suttozó betűzgetés, a hangsúly nélküli, skandáló olvasás),
- a gyermeki érdeklődés, a motiváció elvesztése,
- a másodlagosan kialakuló magatartás problémák, és neurotikus tünetek kialakulása.

Miből áll a diszlexia - prevenció?

A prevenció foglalkozás keretében (mely történhet nagycsoportban, s első osztályban is) a sérült, ill. deficitet mutató készségek, képességek fejlesztése párhuzamosan történik az olvasás tanításával. A fejlesztő gyakorlatokat a téri orientáció, a verbális kifejező készség, a különböző percepció területek, s a ritmika területére koncentrálnak. Olvasástanításra, a magyar nyelv erősen fonematikus írásrendszerére, a szintetikus módszer a legmegfelelőbb. A betűk tanítása során a leghangsúlyozottabb a hármasszociáció kiépítése, mely az egyes betű vizuális képét, a hozzátartozó beszédhanggal, és a kiejtés során keletkező proprioceptív emléképpel (hangszalagműködés, képzési hely, ill. mód) is megerősítjük. Az írástanítás késleltet, s nagyon hamar betű - szótag - szóidiktálást végzünk, mivel ezek a diszlexiás gyerekek előbb tanulnak meg diktálás után írni, mint másolni.

Mikor árulkodnak a gyermek tünetei diszlexia veszélyeztetettségéről?

- mozgása összerendezetlen,
- testsémája nem alakult ki,
- téri, idői tájékozódásában nehézségek mutatkoznak,
- rajza életkorához képest nem megfelelő szintű,
- kialakulatlan ritmuskészségű,
- nehezen rakja ki a puzzle játékokat,
- különböző formákat összekever, formaészlelésben gyenge,
- pösze,
- a zöngés – zöngétlen hangokat nehezen különbözteti meg,
- nehezen fejezi ki magát,
- nehezen érti meg az utasításokat (csak másodszori, harmadszori ismétlésre érti meg az utasítást),
- szókincse szegényes,
- a morféákat bizonytalanul használja,
- nem szereti a meséket, a történeteket, a verseket hallgatni,
- nagyon nehezen tanulja meg a verseket,
- sorba rendezésében zavar mutatkozik,
- figyelmetlen,
- szorong,
- gyakran fáj a feje/gyomra,
- ő az osztály bohóca,
- a családban már előfordult diszlexia.

Felhasznált irodalom:

1. Meixner Ildikó: A dyslexia prevenció és reedukáció módszere BGGYPTKF 1993.
2. Meixner Ildikó: Az olvasás fogalma. A sikeres olvasástanulás feltételei in: Szemelvények a dyslexia köréből szerk V. Kovács Emőke Tankönyvkiadó 1977.
3. Meixner Ildikó: A dyslexia és a pöszeség kapcsolatáról Szemelvények a dyslexia köréből szerk V. Kovács Emőke Tankönyvkiadó 1977.
4. Meixner Ildikó: Bevezető a dyslexiás tankönyvekhez Budapest 1995.

Diszlexia-prevenációs óravázlat

Fejlesztendő területek	Tevékenység	Megjegyzés
I. Mozgásfejlesztés: 1. Nagymozgás fejlesztése 2. Finommozgás fejlesztése 3. Mozgás-beszéd integrálása	Különböző járásformák: lábujjhegy, sarok, ... Mozdulatok utánzása: zongorázás, hegedülés, ... Gazdag Erzs: <i>A bohóc köszöntője</i> c. vers közös elmondása, értelem szerint mozdulatokkal kísérve.	
II. Téri orientáció, testséma 1. Testséma fejlesztés	Bemutatkozás Kázmér bohócnak. Csukott szemmel, Kázmér bohóc által megérintett testrészek megnevezése. Kázmér bohóc mozdulatainak utánzása. A mozdulatok verbális megfogalmazása.	Mozgatható bohócbáb Jobb – bal diff., Kinesztetikus észlelés fejl.
2. Téri tájékozódás fejlesztése	Detektíves játék: „Kázmér bohóc nyomozónak szüksége van a segítgetekre. Egy elveszett tárgyat keres a szobában. ANY nyit tud róla, hogy tőlünk jobbra található, az asztal és a virág között, s ha lerajzolnánk álló, és fekvő egyenesekkel tehetnénk meg. Ki tudja, mi lehet ez?	Relációs szókincs fejl.
3. Síkon való tájékozódás fejlesztése	A "Hová?" kérdésre válaszoló irányok gyakorlása, utasítások alapján: „Rajzolj Kázmér elé labdát, ..! Mit rajzoltál elé? Színezd kékre, ami Kázmértól jobbra, és pirosra, ami balra van!	Feladatlap Elé, fölé, mellé, mögé, közé helyhatározószók gyakorlása; jobb-bal diff.,
III. Percepció területek 1. <u>Auditív percepció fejl.</u> a; Auditív differenciálás	Állathangok megkülönböztetése: „Kázmér meglátogatja barátait, az állatokat. Te csak a hangjukat hallod. Találd ki, kik ezek!” Főfogalom megnevezése – háziállatok	CD - állathangok Kutya, macska, birka, kecske, tyúk, kakas, liba, ló, szamár, tehén, Hiperonima fejlesztés Emlékezet fejlesztés
b; Auditív memória	Tárgyak megfigyelése: „Kázmér ajándékot visz barátainak. Figyeld meg ezeket!” A látott ajándékok felismerése: „Karikázd be a feladatlapodon, amit láttál az ajándékok között!” Ajándékok megnevezése, főfogalom alárendelése.	Könyv, labda, síp, kocka, szíj, toll, dob, Feladatlap
2. <u>Vizuális percepció fejl.</u> a; Vizuális memória	„A kutyusnak születésnapja van, köszöntsük énekkel!” Különbségek meghatározása: „Két tortát is kap Fifi. Ezek nem egyformák. Keressük meg a különbségeket!”	Szókincsbővítés Hangulatteremtés – pihenés
b; Vizuális differenciálás	Kázmér és Fifi történetének meghallgatása. Kázmér egyik délután a szőnyegen épített. Hirtelen oda szaladt hozzá Fifi, és összedöntötte a várat. ...	2 db kép, melyek 5 részletben eltérnek egymástól
3. <u>Időbeli szeriális készség fejlesztése</u>	Képek alapján, a történet elmesélése.	4 db fekete-fehér eseménykép mindegyik gyermek előtt
4. <u>Verbális kifejező-készség fejlesztése</u>	Álló egyenes keresése térben, síkon, feladatlapon. Álló egyenesek árajzolása. Hiányos álló egyenesek folytatása. Álló egyenesek rajzolása önállóan.	Fekete-fehér eseménykép – feladatlap
IV. Grafomotoros fejlesztés	Történet elmesélése, színezés	
V. Házi feladat		

Logopédiai szakszolgálat

A város többségi óvodáiban, iskoláiban a gyermekek, tanulók logopédiai ellátása a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság, a Nevelési Tanácsadó és a Bárczi Gusztáv Módszertani Központ szűrései és diagnózisai alapján történik.

A szakszolgálat által biztosított terápiák:

- megkésett (akadályozott) beszédfejllesztés terápia
- pösze terápia (paralália, diszlália, audiogéndiszlália, alália)
- orrhangzós terápia
- dadogás terápia
- diszlexia reedukációs terápia
- diszgráfia reedukációs terápia
- diszkalkulia reedukációs terápia
- diszlexia prevenció
- grafomotoros terápia



Beszédfejlesztő terápiákat végző szakembereink a város iskoláiban



Babochay Katalin



Dinya Miklósné



Sovák Lajosné



Petkov Mária



Szili Katalin



Selinger Gabriella



Talpas Imréné



Dr. Klauz Lászlóné



Racskó Mihályné



Deák Ildikó

„A segítő kéz és a kinyújtott tenyér között csak egy csuklómozdulat a különbség.”

Gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés

Módszertani Központunk pedagógiai szakszolgálati tevékenységének egyik kiemelt területe a **gyógypedagógiai tanácsadás, a korai fejlesztés és gondozás**.

Feladata: „... a sajátos nevelési igény megállapításának időpontjától kezdődően a gyermek korai fejlesztése és gondozása a szülő bevonásával, a szülő részére tanácsadás nyújtása. Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, akkor vehet részt korai fejlesztésben és gondozásban, ha nem kapcsolódik be az óvodai nevelésbe.

(1993. évi LXXIX. Törvény a közoktatásról 35. § (1))

Célunk: a fejlesztés, gondozás – szükség szerint otthoni ellátás keretében – egyéni és csoportos formában való biztosítása.

Szakszolgálatunk alappillére a szülőkkel való szoros együttműködés, melynek során szakember megismerheti a szülő igényeit, a család életkörülményeit, lehetőségeit. A fejlesztés középpontjába elsődlegesen az anya-gyermek kapcsolat erősítését helyezzük, melyre a későbbiekben a szülőknek nyújtott pedagógiai, fejlesztési tanácsadás épül.

A korai fejlesztő munkának távlati célja a rehabilitáció, sikeres esetben pedig az integráció. Így fejlesztő programunk összeállításánál nem csak a funkcionális tréning, hanem a pszichoszociális tanulás is hangsúlyt kap.



Az alábbi feladatokat tekintjük kiemeltnek:

- Sérült vagy lassan fejlődő funkciók fejlesztése
- A legjobb életminőség kialakítása.
- A szociális kapcsolat megteremtésének segítése.
- Az egyén és a társadalom terheinek könnyítése a család bevonásával.

A fejlesztés során alkalmazott eljárások:

- Korai fejlesztési terápiák fogyatékoság típusa szerint (mozgás, kognitív)
- Speciális vízi fejlesztő terápiák
- Szenzoros integrációs terápiák-Ayres
- Sindelar program I.
- Az Autizmus Kutatócsoporttól kapott adaptációs tréningek alkalmazása
- Beszédpercepció diagnosztika és terápia
- Diszlexia prevenció és megkésett beszédfejlődés terápia
- Implant műtétek pedagógiai utókezelése
- Korrekciós műtétek pedagógiai utókezelése

A Módszertani Központ ellátást biztosító szakemberei:

- Fogyatékoság típusának megfelelő szakember: gyógypedagógus (oligofrén-, tiflo-szurdo- pszicho- szomatopedagógus)
- Gyógytornász
- Terapeuták (lovas, kutya, hidro, fizio)
- Logopédus
- Rehabilitációs úszásoktató



Szabó Katalin
Óvopedagógus, gyógypedagógus

„A nyelv egyik legféltőbb kincse,
egyik legfőbb dísz a nemzetnek,
s a nemzeti léleknek mind igen szép
képe, mind hív fenntartója s ébresztője.”

(Kazinczy Ferenc)

Komplex anyanyelvi foglalkozás vázlata

A foglalkozás anyaga: Tavasz

Cél: összefüggések felismerése
ismeretek bővítése
információk rendezése

Feladat: szem-kéz koordináció fejlesztése
szókincsbővítés
szociális magatartás elősegítése
feladattudat fejlesztése
figyelem fejlesztése

1. Légzőgyakorlat: egyenesen ülünk, és orron keresztül beszívjuk a leve-

gőt és szájon át kifújuk. (2-3-szor végezzük.)

Nyújtuk ki a mutatóujjunkt és fújuk csak el a gyertyát!

(2-3-szor elfújuk a gyertyát.)

Most mozgassuk meg a karunkat is! Emeljük magas tartásba a karunkat, mozgassuk meg az ujjainkat is és mondjuk hozzá a verset:

Fújja a szél a fákat,

letöri az ágat, reccs!

Még egyszer, és mozogjanak azok a kis ágak!

(2-3-szor végezzük.)

2. Nézzünk csak ki az ablakon! Milyen idő van ma? Süt a nap?
Fúj a

szél? Nagyon jó, hogy ma süt a nap: énekeljünk a napocskának egy dalt! *Süss fel nap, fényes nap...*

Nézzétek most már sokkal jobban süt a nap, hogy énekelünk neki.

Látjátok azért fúj a szél is egy kicsit. Utánozzuk a szél hangját, először csak nagyon halkán fújjon, aztán egyre erősebben!

s-s-s ssssssss.

3. A táblára tettem képeket. Keressük meg azokat, amelyek a mai időjárást jelzik!



Ráhangolódás, felkészülés.
Helyes légzés.

Testséma-fejlesztés.

Ritmikus ütemgyakorlatok

Téri orientáció fejlesztése.
Szem-kéz koordináció fejlesztése.

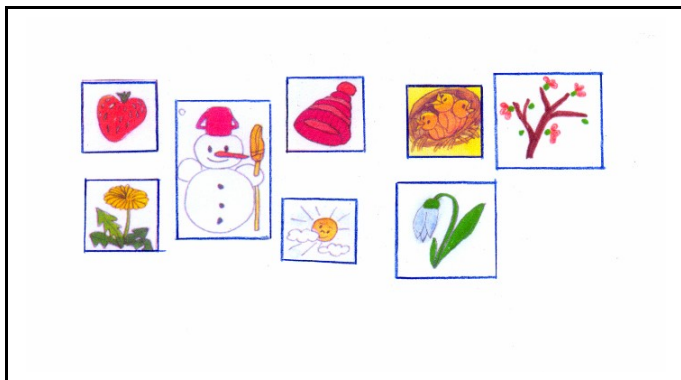
Hangerő differenciálása.
Pontos fonémaejtés.

Téri tájékozódás.

4. Minden kisgyerek kap egy tavaszi képet, amit jó alaposan meg-
fi-

- gyel. Mit gondoltok milyen évszak van?
Milyen az idő tavasszal?
Kiket látsz a képen?
Mit csinál a kisfiú?
Mit csinál a kislány?
Milyen ruhát vettek fel?

Amikor minden kérdésre választ kaptunk akkor egy feladatlapot osztok ki. A kártyákat válogassuk szét úgy, hogy csak a tavaszra jellemző kártyák maradjanak nálatok!



Amikor készen vagytok felragaszthatjátok a papírra.
Nézzük csak, hogy mit ragasztottunk fel?

5. Tanultunk már tavaszi verset, mondjuk csak el!

*Egy, kettő, három, négy
Kis őzike hová mégy?
Sem erdőbe, sem rétre
A szép tavasz elébe!*

6. Most pedig készítsünk egy szép tavaszi képet közösen!

Csomagoló papírra készítjük. Látjátok vágunk ki színes papírból virágokat, hóvirágot, ibolyát, tulipánt, madarakat, méheket, pillangókat és még sok minden mást is.
Ragasszuk fel ezeket a megfelelő helyre!



7. Miután elkészültünk feltesszük a táblára és együtt megnézzük,
hogy milyen szép tavaszi képet készítettünk.
Miért szép?

8. A csoportszoba visszarendezése

Beszédfejlesztés. (szókincsbővítés)
Figyelemfejlesztés.
Megfigyelőképesség fejlesztése.

Feladattudat kialakítása.
Önálló feladatvégzés.
Gondolkodási műveletek alapozása.
Vizuomotoros koordináció fejlesztése.

Megtartó emlékezet fejlesztése.
Kommunikációs képességek fejlesztése.

(kooperatív munka, tiszta feladatvégzés)
Különbözőség felismerése.
Figyelemfejlesztés.
Vizuomotoros koordináció fejlesztése.

Személyiségfejlesztés.
Önálló gondolatok megfogalmazása.

(dicséret, rendrakás, kézmosás)

Az anyanyelvi foglalkozásokon felhasználható beszédfejlesztő játékok

Az anyanyelvi-kommunikációs nevelés átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét, közvetítőelemként jelen van a nevelési folyamat minden mozzanatában. A változatos anyanyelvi foglalkozások megtartásához szeretnénk segítséget nyújtani az alábbi beszédfejlesztő játékokkal.

1. Ajaktorna:

- kutyaugatás: vau, vau
- kutya vonítás: vaúúúú, vaúúúú
- cicanyalakodás,
- cicahapcizás (kézháton erőteljes tüsszentés)
- csacsi: iá, iá (ajakterpesztés és ajakkerekítés)
- farkas: au-au
- baba: oá, oá (ajakcsücsörítés és ajakkerekítés)
- kismalac: ui, ui (ajakcsücsörítés és ajakterpesztés)
- cica: miau, miau
- mentőautó: nénó, nénó
- boci: bú-bú-bú
- kiabálás nagy szájnyílással: áááá... óóóó... úúúú..
- haragos cica: fff...fff
- béka utánzása: kvák, kvák, kvák
- harang hangjának utánzása: bimm-bamm-bimm-bamm.
- csengő hangjának utánzása: bimm-bimm-bimm.

2. Nyelvtorna

- cicanyalakodás
- lefetyelés (tenyerünk a kistányér, tej van benne, lefetyeljük ki a nyelvünkkel, majd nyaljuk körbe a szánkát)
- zizi felszedése nyelvhegygel a tányérból
- hintáztassuk a nyelvünket előre, hátra



- együnk gombócot: mindkét oldalon rágjuk a nyelvünket
- húzd meg a bal füled, dugd ki a nyelvedet jobbra, ugyanez másik irányba is
- lalalalalala, gagagagag, lililililil, lálálálálál, gágág-ágá...
- nyomd meg az orrod, dugd ki a nyelved előre és fel
- nyomd meg az állad és dugd ki a nyelved előre és le
- tejszínhab vagy puding felnyalása kistányérból, lenyalása a szájról

3. Fúvógyakorlatok:

- gyertyafújás
- szappanbuborék fújása
- vattacsomó elfújása
- papírdarabok fújása
- pingpong labdafújás
- célbafújások



4. Ritmusgyakorlatok:

- egyenletes tapsolás mondókára
- egyenletes lüktetés tapssal, majd taps és térdütögetés felváltva
- ritmikus szópárgyakorlatok: csillog-villog, ákom-bákom, csurran-csöppen, éjjel-nappal, illeg-billeg, tárva-nyitva
- szövegmondás tapssal és keresztezett térdütögetéssel mondókára (Pám-pám paripám, tüzes a pipám.)
- tapsoljunk minden szótagra: *E-sik e-ső, süt a nap, Pap-ri-ka Jan-csi mo-so-gat Hát az ő-reg mit csi-nál, Ha-son fek-szik úgy pi-pál.*

5. Légzőgyakorlatok:

- lihegjünk, mint egy kiskutya
- egyik kezünket tegyük csipőre, a másik kezünk mutatóujja egy szál gyertya: fújuk el a gyertyát – gyengén, majd erősen (ügyeljünk a helyes légzésre: orron be, szájon ki)
- papírszeletet tegyünk a szánk elé, szívjuk be a levegőt, majd gyorsan fújuk ki, hogy a papír elrepüljön
- hajtsuk hátra a fejünket, tegyünk egy papírsebkendőt a szánkra és fújunk egy nagyot, hogy a papír felszálljon
- papírzacskó felfújása
- pálcikáról vagy az ujjunkról lelógó papírgombóc vagy vattacsomó fújása
- bugyborékolgatás (szívószállal vízbefújás)
- hosszú belégzés orron, hosszú kilégzés szájon
- hosszú belégzés orron, gyors kilégzés szájon
- egymással szemben ülünk az asztalnál, kezünket hátrateszünk és fújunk egymásnak a pingpong-labdát vagy a vattacsomót
- papírpillangók röptetése (függesszünk fel hurkapálcikára papírpillangót és ezt fújuk)
- szagoljunk meg a virágot
- bűvárkodjunk (szívjuk tele a tüdönket jó sok levegővel, és nagyon- nagyon lassan engedjük ki)

- fújunk léggömböt, a kezünkkel mutassuk a léggömb növekedését
- hengeres és szögletes ceruza fújása
- megégettük az ujjunkat, fújuk meg, hogy ne fájjon
- testünkől készítsünk csomagot, térdeljünk le és
gömbölyödjünk össze, szívjuk teli fokozatosan a tüdönket levegővel és fokozatosan emelkedjünk fel, amikor kifújuk a levegőt újból gömbölyödjünk össze
- hosszú kilégzéssel magánhangzók ejtése:
aaaa... áááá... eeee... éééé...
- gyertyafújás távolítással és közelítéssel
- igazi gyertya fújása, csak billenjen meg a láng,
- papírforgó fújása
- szappanbuborék fújása
- harmónikázás (fésűre papírt teszünk és fújuk)

6. Nagymozgásokkal kísért szövegmondás:

- gólyajárás: *Hosszú lábú gólya bácsi
Mit akarsz ma vacsorázni?
Békacombba brekeke
Ejnye, bizony jólesne.*
- óra (törzshajlítás jobbra-balra, fejbiccentés jobbra-balra) *Jár a toronyóra
Tik-tak, tik-tak
A zsebóra azt kattogja
Tiki-taki, tiki-taki*
- guggoljunk le, jól gömbölyödjünk össze, majd lassan emelkedjünk fel a mondókára
*Kicsi vagyok, székre állok,
Onnan egy jó nagyot kiáltok,
Hogy mindnyájan meghalljátok
Minden jót kívánok!*
- egyenesen állunk, kezünk magastartásban, hajlítjuk a törzsünket jobbra és balra
*Fújja a szél a fákat,
letöri az ágat, reccs!*
A végén a „reccsre” leguggolunk.
- mérlegutánzás: *Mérleg vagyok, billegek
Két karomba súlyt teszek.
Óra vagyok, ketyegek
Óvodába sietek.*

7. Finommozgással kísért játékok:

- *Lementem a pincébe, vaját csipegetni,* (ujjcsipegetés)
utánam jött apám-anyám hátba veregetni, (taps)
nád közé bújtam ,nádsípót fújtam, (utánzás,)
az én sípom így szólt: di-dá-dú, (egyenletes lüktetés,
te vagy az a nagy szájú. taps)
- eső utánzása az ujjak mozgásával
- öklök ki-be csukásával a napot utánozzuk (*Süss fel nap*)
- rajzoljuk a levegőbe a pipa füstjét (*Pám-pám, paripám, tüzes a pipám.*)
- csigavonal:
Tekeredik a kígyó, rétes akar lenni. (bentről kifelé)
Tekeredik a rétes, kígyó akar lenni. (kintről befelé)



8. Szókincsbővítés

- szó-kép egyeztetés
- szólánc
- környezetben lévő tárgyak megnevezése
- kérdésekre válasz adása

9. Szókereső:

- Mondjunk „kígyó”-sz és „vonat”-s szavakat!
pl.: szár, szírom, szín, széna
sár, sín, só, saláta
- Mondjunk „repülő”-zs és „méhecske”-z szavakat!
pl.: zsák, zseb, zsír
zizi, zűr, zár
- Mutatok képeket, nevezzétek meg!

10. Egyszerűbb mondatok alkotása

- óvodai dalanyag felhasználása
- mondókák, versek tanulása
- mozgatók alkalmazása
- mese elmondása képről
- spontán beszélgetés
- szituációs játékok

Felhasznált irodalom:

1. dr.Gósy Mária:Beszédszlelés, beszédmegértés az óvodában
2. Bárczi G. Óvoda Helyi Pedagógiai Program
3. Gönczö Ferencné:Beszédfejlesztés és anyanyelvi nevelés
4. Dr.Gósy Mária:Beszéd és óvoda

Ajánlott irodalom:

1. Csabay Katalin : Lexi
2. Odránné Kalina Krisztina:Játékos foglalkozások a beszédmegértés fejlesztésére
3. Ha én cica volnék
4. Hegedűl a kisegér Timkóné Sebestyén Izabella gyűjtése
5. Szabó Borbála:Mozdulj rá!
6. Németh E. –S. Pintye Mária: Mozdul a szó...
7. Rosta K. –Rudas Zs. –Kisházi G.:Hüvelykujjam...
8. Cini-cini muzsika Óvodások verseskönyve

Módszertani Központunk beszédfejlesztést segítő, kiegészítő terápiái

Ayres terápia

A szenzoros integrációs terápia egy olyan aktív beavatkozás, amely során a gyermek számára tervezett és kontrollált mozgásos ingereket nyújtunk, annak reményében, hogy megjelennek az ezekkel kapcsolatos magasabb szinten szervezett viselkedések. A terápia fő elve: „A gyermek tudja, mi a jó neki!”, ezért pontosan azokat a tevékenységeket végzi a változatos eszközökön (háló, kötelek, tölcsér, henger, hinta, stb.) ami az adott fejlettségi szintjének megfelelő, és ami előkészíti a következő lépést.

A



A módszer alkalmazható autista gyermekek esetében a mozgásbeli sztereotípiák zavarok csökkentésére, továbbá hiperaktív és egyéb magatartási problémáival küzdő gyermekek-nél a figyelemkoncentráció növelésére, a hatékony viselkedés kialakítására, de akár a beszéd megindítására, a hatékony kommunikáció elősegítésére is.

Fejlesztő gyakorlatok a Delacato módszer alapján

A módszer alapját a mozgáskoordinációt fejlesztő gyakorlatok adják, a többi terület, amit az eljárással fejleszthetünk, a mozgáshoz kapcsolódik. Célja az idegrendszer organizáltabb működésének elősegítése. A tréning során a gyermek -a mozgás szempontjából- újra éli életének egy korábbi szakaszát, melynek természetes fejlődésében elmaradások mutatkoztak, vagy amely szakaszt a gyermek, fejlődése során, átugrotta.

Játék- és bábterápia

A játékterápia, valamint a bábterápia, mint pszichoterápiás módszer segít a különböző magatartási problémákkal küzdő, a szorongó és a dadogó gyermekek megsegítésében. A gyermek problémáit, az őt ért traumákat szimbolikus úton jeleníti meg, ami a gyermek számára könnyebb és feldolgozhatóbb, mint a szóbeli magyarázat. A foglalkozások során a szorongó és dadogó gyermek megnyílik, és képessé válik az iskolában is az adekvátabb megfelelésre, beszédre.



Képzőművészeti pedagógiai terápia

A módszer a pedagógia eszköztárára épül, célja azonban a gyermek személyiségének fejlesztése, amely a képzőművészeti alkotómunka révén valósul meg. A légkör hatására kialakul a gyermek biztonságérzete, így képessé válik az alkotásra. A létrehozott kép, beszéd helyett mutatja be a gyermek belső tartalmait, kapcsolatot teremt az esetleg nehezen kommunikáló gyermek és a külvilág között. Egy sikeres kép újabb és újabb alkotásra sarkall, ezáltal segíti a gyermek öngyógyító folyamatát.



Kutyás terápia

A kutyás terápia jól alkalmazható a kommunikációs zavarral küzdő gyermekek esetében. A kutya sokat segíthet a megkésett beszédfejlődésű, beszédgátolt, dadogó, valamint szorongó kisiskolásoknak. Módszertani Központunkban autista és autisztikus tüneteket mutató gyerekek esetében is használjuk a módszert.



A kutyás terápia az által segít, hogy az állat olyan oldott, szorongásmentes légkört indukál, amely beszédre készíti a gyermeket. A kutya végrehajtja a gyermek utasításait, így növelheti önbizalmát, kompetencia-érzését.



Kulcsár Mihályné: A tanulás öröm is lehet, (Delacato módszere alapján) Kulcsár Mihályné, Bicske, 2000. Magánkiadás

- A terápia során alkalmazandó gyakorlatokat minden nap el kell végezni, a szülő segítségét is igénybe véve.
- Néhány terület, amely a módszer segítségével fejleszthető:
- téri irányok gyakorlása térben és síkban
 - szem-kéz koordináció és iránykövetés fejlesztése
 - térérzékelés fejlesztése
 - egyensúlyérzék fejlesztése
 - elemi mozgások fejlesztése
 - dominanciák rendezése, fejlesztése...

Euritmia

A Waldorf-pedagógia szerves részét képezi az euritmia, amely mozgással jeleníti meg a nyelv hangzóit. Egy-egy verset, mondókát a szavak hangzása alapján kísérel megjeleníteni, nem pedig a jelentésük alapján. A versek hangulatát a magánhangzók határozzák meg, a mássalhangzók pedig jól érzékeltetik a külvilág eseményeit (pl. hangutánzó szavak: csörren, sziszeg...). Rudolf Steiner, a módszer kitalálója szerint minden magán- és mássalhangzónak megvan a maga mozdulatbeli kifejezése. Az euritmia tehát nem más, mint a mozgásos látványként megjelenő beszéd. Az euritmia segíthet a ritmusérzék, a verbális és non-verbális kommunikáció fejlesztésében, az átélt érzések képi megjelenítésében, valamint az együttes tevékenység révén az együttműködés, társakra való odafigyelés kialakításában.



Drámapedagógia

Intézményünkben kiscsoportos és csoportos formában alkalmazzuk a drámapedagógia eszköztárát. A szociális érzékenységet fejlesztő, kommunikációs tréningek kiemelt fejlesztési területe a verbális és nonverbális kommunikáció.



Életkori csoportoktól függően hangsúlyozódik ki a hanggal, mimikával, nagymozgással, gesztusokkal kísért játék. Fontos a helyzettől függő spontán beszéd, improvizáció, amely a kreativitás – képzelet világát tárja fel és fejleszti. Külön időintervallumban foglalkozunk az érzelmek megjelenítésével, az ehhez kapcsolódó nonverbális jelek értelmezésével, utánzásával. Csoportban – 10-15 fővel – mindez hozzájárul tanulóink szociális képességeinek fejlesztéséhez, javítja a csoporton belüli kooperációt, társas kapcsolatok alakulását, kortárs közösségen belüli kötődési mintázatok erősítését, mélyítését.

Gyermek-pszichodráma

A módszer kiscsoportos formában segíti megoldani a gyermekek hétköznapi életéből adódó problémákat. A foglalkozások elején egy-egy gyermek elmesél egy számára konfliktust okozó helyzetet, ami történhetett otthon, vagy az iskolában is, majd a csoport együttesen színre viszi ezt az eseményt. A pszichodráma segíti a történethez abban, hogy megértse, miért került konfliktushelyzetbe, a csoport többi tagja pedig segíti őt ennek átélésében. Így fejlődik empátikus készségük, a játék során kialakult megoldás pedig segítheti hatékonyabb konfliktus-kezelést az élet különböző helyzetekben.

Drámapedagógiát segítő szakembereink



(Pucz András, Sziliné Gál Laura, Hujber Tamásné, Horváth Zoltán)

Színjátszókör

Több, mint tíz éve működik színjátszókör iskolánkban Pucz András vezetésével és Kásáné Besenyei Sarolta segítségével. A gyerekek rendszeresen részt vesznek országos gyermekszínház találkozókon, valamint iskolai, városi, megyei rendezvényeken.



Általában klasszikus darabokat dolgoznak fel, mint például: Twist Oliver; A Pál utcai fiúk; Légy jó mindhalálig. Évtizedes repertoárjukban szerepelnek zenés mesefeldolgozások is: 101 kiskutya, Vuk, A dzsungel könyve.

Eredményeink

- **Megyei Diákszínház Találkozó 2004.-1. hely**
- **Weöres Sándor Országos Színház Találkozó (megyei és területi bemutató)**
Két arany minősítéssel jutottunk be az Országos Gálaműsorba.
- **Kolovics András Somogyárdon a középiskolásoknak megrendezett szavalóversenyen ezüst minősítést kapott.**
- **Felfénylő Szavak Országos Szavalóverseny döntőjében 3. helyezést ért el Kolovics András Arany János: A walesi bárdok c. versével.**



Dr. Dévai Gyuláné
A Diákotthon vezetője

Emlékek a tavalyi terápiás táborról

Módszertani Központunk szolgáltatásainak bővítésével fokozatosan megnőtt az ellátást igénylő intézmények száma. Mindez komoly, összetett szervezési munkát követelt meg tőlünk, hiszen az integrált nevelés-oktatásban résztvevő gyermekek, tanulók komplex, speciális fejlesztő munkával történő segítése volt a feladatunk.

A másság elismerésének, támogatásának, társadalmi befogadásának egyik lépcsője az integrált nevelés, oktatás törvényes biztosítása. A diákok, szülők számára azonban nagyon fontos lépcsőfok a mindennapi szociális problémák, tények átélése. S nem szabad elfeledkeznünk arról sem, hogy fontosak a szülő-gyermek kapcsolat megerősítéséhez azok a lehetőségek is, ahol egymástól külön-külön hasznosan tudják eltölteni az idejüket. Az ezidő alatt kialakuló barátságok, élmények pozitív behatással vannak a gyermek személyiségfejlődésére.

Ezen gondolatok alapján szerveztük meg az iskola sportkörével közösen az elmúlt évben, 2004. június 14-28. között a Terápiás életmód táborot.



Célunk volt az ép és sérült gyermekek közös foglalkoztatása az integráció és a tolerancia jegyében. Egyéni és kiscsoportos formában elősegíteni a speciális szükségletű fejlesztést változatos programok biztosításával.

Jól felkészült szakembereink, gyógypedagógusok, terapeuták, pszichopedagógusok, pszichológusok, gyógytestnevelők, gyógytornászok, konduktorok vettek részt a munkában.

A táborot 40-50 főre terveztük. A nagy érdeklődés miatt 120 tanuló (5-14 éves korúak) vette igénybe a táborot az ország minden részéről (Soprontól-Kecskemétig) 7-10-12 nap időtartamban.

A táborlakók között volt vak, siket, mozgásfogyatékos, halmozottan fogyatékos, autista és sok-sok vidám egészséges gyermek. Akadt olyan szülő is, aki együtt táborozott gyermekével. 50 fő vette igénybe a diákotthont, a többiek reggelente érkeztek és este a vacsora után távoztak.

Az egészségügyi ellátást ápolónő, védőnő és orvos biztosította. Egyes terápiákon pl: gyógylovaglás, gyógyúszás, gyógytorna, csak szakorvos javaslatára vehettek részt a gyermekek. Igyekeztünk különleges igényeket is kielégíteni, pl: cukorbeteg, tejcukor-érzékeny, lisztérzékeny étkeztetés.

12-féle terápia és számtalan színes foglalkozás, kirándulás (Balaton, Bőszénfa, Tókaji parkerdő, Desedai-arborétum...stb) mellett neves profi és amatőr művészek együttesek, zenekarok színesítették programjainkat (*Szászné Hajdú Katalin, Dolmen-ír country zenét játszó zenekar, kaposvári Roxinház*).



Valamennyi gyermek gazdag élménnyel tért haza. A szülők nagyon elégedettek voltak a változatos, szakszerű terápiák, fejlesztések eredményével. Kifejezett kérésük volt, hogy a következő évben is szervezzük meg a táborot hagyományteremtő szándékkal.



A tábor idején végzett felelősségteljes, egész embert kívánó munkánk gyümölcseként arathattuk le azt a sok szeretetet, kedvességet, amit a gyermekektől, szülőktől folyamatosan kaptunk. Ezek az élmények erőt adtak, feltöltöttek, és egyben megerősítettek minket pedagógiai hitünkben.

Levonva az elmúlt év tapasztalatait, a Bárczi Gusztáv Módszertani Központ idén is megszervezi nyári TERÁPIÁS TÁBORÁT

A tábor programjait ajánljuk minden 5-14 éves ép és bármely fogyatékossgal élő, speciális nevelési igényű gyermek számára az ország egész területéről.

A tábor ideje: 2005. június 16.-2005. június 26.

A tábor helye: 7400 Kaposvár, Bárczi Gusztáv u. 2.
Bárczi Gusztáv Módszertani Központ

A tábor célja: Az integráció elősegítése a sérült és nem sérült gyermekek számára; terápiákon, különböző szabadidős programokon keresztül közös tapasztalatok szerzése, együttélés élménye, az elszigeteltség felszámolása.

Délelőtti választható terápiák:

- játékterápia
- művészetterápia
- gyógytorna
- gyógylovaslás
- bábterápia
- gyógyúszás
- speciális vízi mozgásfejlesztés
- kutyas terápia
- logopédia

Gyógyúszás, gyógylovaslás, vízesterápia, gyógytorna: ezek a terápiák csak szakorvosi javaslattal vehetők igénybe, melyet magukkal kell hozniuk a gyermekeknek.

Délutánra választható terápiák:

- kézműves tevékenységek: (agyagozás, gyöngyfűzés, selyemfestés, szövés, bábkeszítés, tűzzománc)
- múzeumlátogatás
- esti bábelőadás, színházi előadás
- tábortűz, diszkó, filmvetítés
- kirándulások
- szentjakabi romok
- terrárium-látogatás
- bemutatók
- számítógép használat
- szennai falumúzeum
- rendőrségi bemutatók
- sport programok
- judo
- szarvasfarm
- könyvtárhasználat
- vetélkedők, versenyek
- balatoni kirándulás

Résztvételi díj:

10 nap bentlakás nélkül: 15.000 Forint (tartalmazza a napi 3-szor étkezést, a terápiákat, a délutáni programok)

10 nap bentlakással: 25.000 Forint (napi 5-szöri étkezés, szállás, terápiák, programok)

További várható költségek: zsebpénz és belépődíjak (kb.: 1.500 Ft). Sikeres elnyert pályázatok esetén a tábor költségei csökkenhetnek.

Jelentkezés módja: a kitöltött jelentkezési lapot (letölthető az Internetről, vagy levélben igényelhető) pontosan kitöltve a következő címre kell eljuttatni:

Bárczi Gusztáv Módszertani Központ,
7400 Kaposvár, Bárczi Gusztáv u. 2.
Fax: 82/316218,
e-mail: barczyiskola@barczy-kap.sulinet.hu,
Dr. Dévai Gyuláné, vagy Bogos Klára részére.

Jelentkezési határidő: 2005. május 10.

Bővebb felvilágosítás kérhető telefonon: 82/512-766
Dr. Dévai Gyuláné táborvezető: (20/955-33-08)
Bogos Klára táborvezető helyettes: (30/213-72-11)

Elhelyezés:

Négyágyas diákotthoni szobákban, tiszta levegőjű, szép, nyugodt, panorámás környezetben.

Az intézmény biztosít a tábor ideje alatt nappali és éjszakai ügyeletet, orvosi, ápolónői, védőnői ellátást, szakembereket.

Résztvevők száma: 80 fő

A táborba érkezés időpontja:

2005. június 16. 12.00 óráig

A tábor elhagyásának időpontja:

2005. június 26. 14.00 óráig

A gyermekek utazásáról a szülőknek kell gondoskodniuk

A jelentkezés elfogadásáról írásban értesítjük a jelentkezőket!





Rádicsné Táskai Erzsébet

Igazgatóhelyettes,
pályázati referens

**A Bárczi Gusztáv Módszertani Központ
„Add a kezéd”
komplex személyiségfejlesztő
programja**

Kovács Attila

Szakiskola
vezetője,
pályázati referens



A kaposvári Bárczi Gusztáv Módszertani Központ Kaposvár város egységes gyógypedagógiai intézménye, melyben óvoda, általános iskola, speciális szakiskola, diákotthon működik.

A város és a kistérség óvodáiban, általános és középiskolaiban több mint ezer integráltan nevelt gyermeket látunk el utazó gyógypedagógiai, logopédiai, gyógytestnevelési hálózatunkkal.

Tanulóink nagy része hátrányos helyzetű. Iskolánk a tanórai kereteken túl is mindent megtesz hátrányaik kompenzálásáért.

2003 júliusa és 2005 márciusa között Phare-program zajlott a hátrányos helyzetű, elsősorban roma gyermekek, fiatalok társadalmi integrációjának elősegítésére. A programot módszertani központunk vezetésével 12 tagú konzorcium valósította meg.



Miért vágunk bele?

Az országos tendenciához hasonlóan Kaposváron is nehéz a cigányság helyzete. Magas a tartósan munkanélküliek száma, elsősorban segélyekből, szociális támogatásból tartják fenn magukat. A gyerekek nagy része hátrányos szociokulturális környezetben él.

A felmerülő problémákkal már a védőnők is találkozhatnak. A családok szoros összetartozása, a féltés miatt a gyermekek nem, vagy csak későn kerülnek óvodába. Az iskolakezdésre az életkorukhoz képest lemaradást mutatnak, ezért magas az arányuk a speciális iskolákban, a többségi iskolákban tanulási nehézséggel küzdenek, kevés sikerélményhez jutnak, ami beilleszkedési, magatartási zavarokhoz vezethet. Egyre többen kerülnek be a szakképzésbe, de a lemorzsolódási arány is magas. Munkába állásukat alulképzettségük és a társadalmi előítéletek is nehezítik.

Tisztában vagyunk azzal, hogy a cigányság problémáit önmagában az oktatás nem képes megoldani, de az is meggyőződésünk, hogy felemelkedésük feltétele a tanulás. A problémák megoldása csak széleskörű összefogással lehetséges, ezért projektünk lebonyolítását konzorciumi együttműködéssel láttuk biztosítottak.

A konzorcium tagjai:

- Szentjakabi Óvoda – Kaposvár
- Madár utcai Központi Óvoda Sörház utcai Tagóvoda – Kaposvár
- Pécsi utcai Általános Iskola – Kaposvár
- Bartók Béla Úti Általános Iskola – Kaposvár
- Németh István Általános Iskola – Kaposvár
- II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola – Kaposvár

- Somsich Imre Általános Iskola – Hetes
- Széchenyi István Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakképző Iskola – Kaposvár
- Móricz Zsigmond Művelődési Otthon – Kaposvár
- Óvodai és Egészségügyi Gondnokság – Kaposvár
- Cigány Kisebbségi Önkormányzat – Kaposvár

Nem volt tagja ugyan a konzorciumnak, de mindvégig támogatta a projektet Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata is.

Miért ők?

Ezekben a nevelési-oktatási intézményekben magas a hátrányos helyzetű gyermekek száma. Problémáink, érdekeink, céljaink hasonlóak. Együttműködésünk nem előzmény nélküli, kapcsolatunk az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésével már kialakult.

A védőnők azok a szakemberek, akik először kapcsolatba kerülnek a családokkal. Az esélyek növelése érdekében elengedhetetlen felvilágosító, tanácsadó munkájuk. Jelentős motiváló szerepük van a gyermekek minél korábbi óvodáztatásában.

A Kaposszentjakabi Községi Ház adott otthont a családi programok, rendezvények lebonyolításának.

A Cigány Kisebbségi Önkormányzat tagjai a cigányság választott képviselői. Jelentős a szerepük a projekt népszerűsítésében, a családokkal való kapcsolattartásban.

A partnerek a közös cél eléréséért erőforrásaikat egyesítve sikeresen működtek együtt.

A konzorcium tevékenységét a Módszertani Központ igazgatója Dr. Benczéné Csorba Margit és egy négytagú menedzsment koordinálta.

Mi volt a célunk?

Segíteni. Segíteni a hátrányos helyzetű gyermekek, fiatalok beilleszkedését a társadalomba. Elfogadó környezetben a roma gyermekek erőneinek, sikeres próbálkozásainak elismertetése, elfogadtatása.

Kikre irányult a projekt?

Halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek, fiatalok születéstől a munkába állásig, szülei és a képzésükben, fejlesztésükben résztvevő szakemberek.

Programjaink:

A 110.000 EURO-t meghaladó összköltségvetésű projekt során megvalósuló programok nagy érdeklődés mellett zajlottak.

A „Képzők képzése” programelem biztosította a pedagógusok és egyéb szakemberek képzését, továbbképzését, kompetenciájuk növelését, a szemléletváltás, tolerancia elősegítését.

A résztvevő szakemberek bepillantást nyertek a cigányság történelmébe, hagyományaiba, kulturális és nyelvi sajátosságaiba, az alternatív pedagógiák lehetőségeibe, segítséget kaptak a speciális nevelést igénylő gyermekekkel való helyes bánásmódhoz.

Az elméleti előadásokat hozzájuk kapcsolódó tréningek követték. A kiscsoportos foglalkozások kötetlen légkörben, jó hangulatban zajlottak. A képzésekhez kapcsolódó hospitálások ill. szakmai tanácsadás lehetőséget teremtett arra, hogy a szakemberek bepillantást nyerjenek a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésébe, oktatásába, az alkalmazott módszerekbe.



Képzők továbbképzése

Legnépszerűbb programok a Családi hétvégék voltak, amelyeket nagy érdeklődés mellett a Mórincz Zsigmond Művelődési Otthonban rendeztünk meg. A gyermekek és szüleik számára párhuzamosan zajló programok hiánypótló szerepet tölthettek be.



Családi hétvége

A legkisebbek korai fejlesztésen vettek részt, míg a nagyobbak játszótérházban Ki mit tud?-on, diszkóban töltötték hasznosan a szabadidejüket. A szülők számára védőnők és pedagógusok adtak hasznos életvezetési és egészségügyi tanácsokat.



Ki mit tud?

A gyermekek, tanulók folyamatos, az integrációra kiterjedő, komplex egyéni és kiscsoportos fejlesztését az „Utolsó pad”-ból programelem biztosította. A program komplexitását az adta, hogy az iskolai életmódra felkészítéstől, a középiskolai felvételre előkészítésig a teljes gyermekkort felölelte. Egy-egy életkori szakaszban több területen biztosított fejlesztést.

Az év során összegyűlt gyermekmunkákat integrációs kiállításon mutattuk be az érdeklődőknek az Együd Árpád Általános Művelődési Házban.



Kiállítás a gyermekek munkáiból

A programban legaktívabban résztvevő gyermekek az ap-
róbb ajándékok mellett budapesti jutalomkiránduláson vehet-
tek részt.

Projekttermékek:

A program során több olyan nevelő-oktató munkát segítő do-
kumentum készült, amely a program lezárása után is segíti az
integrációt végző pedagógusok munkáját.

Intézményünk roma programot készített, melynek elemei ala-
pul szolgáltak a partnerintézmények pedagógiai programjának
átdolgozásához.

Az integrációs elemeket tartalmazó ajánlás igény szerint
bárki számára elérhető.

Négy fejlesztési területen készültek több mint 400 példány-
ban fejlesztőlapok, amelyeket a gyógypedagógusok hosszú
évek tapasztalatai alapján állítottak össze.

A program tapasztalatainak, eredményeinek szélesebb körű
bemutatására filmet készítettünk, amely a megvalósítás során
felvett közel 30 órányi anyag alapján készült.

A program számokban:

- 110.000 EUR-t meghaladó összköltségvetés
- 12 konzorciumi tag együttműködése
- 150 pedagógus és szakember munkája
- 1445 résztvevő gyermek részvétele
- 837 szülő bevonása
- havi 535 óra fejlesztő foglalkozás
- hetente 134 óra fejlesztő foglalkozás

Nehézségek:

Minden program első nehézségét a pályázati határidő közelsé-
ge okozza. Erre csak egy megoldás van: munka éjjel-nappal. A
menedzsmentünk rendelkezett ugyan pályázati tapasztalattal,
de Phare-pályázatunk még nem volt. A pályázat kidolgozásá-
hoz komoly pénzügyi és adminisztrációs anyag összeállítására
volt szükség.

A lebonyolítás során a legnagyobb problémát az jelentette,
hogy a programok finanszírozása és megvalósítása nem volt
szinkronban. A több hónapos késéssel történő kifizetések nagy
türelmet igényeltek a szakemberektől.

Ennek ellenére a programokat az ütemtervnek megfelelően
magas színvonalon bonyolítottuk le. További nehézséget oko-
zott az óriási mennyiségű szigorú adminisztráció és a pénzügyi
eljárásrend. Nem könnyítettük meg a magunk dolgát a mam-
mut-konzorcium létrehozásával és működtetésével sem.

Érdemes volt?

IGEN. A projektidőszakot a nehézségek ellenére is sikerként
éltük meg. Nem vállaltuk fel a cigányság összes problémá-
jának megoldását, de projektünk mintát adott:

- új, hatékony pedagógiai módszerek elterjesztésére,
- az intézményközi kapcsolatrendszer kiépítésére,
- jól működő komplex továbbfejleszthető modell kidol-
gozására,
- figyelemfelhívásra, szemléletmódosításra,
- az elfogadásra, befogadásra.

Az egyes programelemek külön-külön is sikeresek és eredmé-
nyesek voltak, hatásuk összegződött komplett egészszé válna.

A kellő tapasztalatokkal felvértezve a későbbiekben is pályáz-
ni kívánunk, mert úgy gondoljuk, hogy az Unió pályázatok
nagy segítséget jelentenek a jövő útjainak megtalálásában.

A programot támogatta az Európai Unió

Hírek

Fejlesztőpedagógusok munkaközössége Továbbképzéseinken igényként felmerülő kérések alapján Módszertani Központunk megalakította a fejlesztőpedagógusok városi és kistérségi munkaközösségét külön az óvodapedagógusok, külön az általános iskolában tanítók számára. Fejlesztőpedagógiai munkaközösségünk szolgáltatásai:

- Szakmai, módszertani nyílt napok a módszertani intézményben.
- Fejlesztő órák hospitálásai.
- Fejlesztő órák módszertani megújulásának segítése.
- Egyéni segítségadás, tanácsadás a kollégáknak.
- Fejlesztési tervek elkészítésének a segítése.
- Egyéb a kollégák által kért problémamegoldó találkozások, az intézmény részéről szakmai team keretében.

* * *

Vándorkiállítás — Tovább vándorol a kaposvári óvodások munkáiból álló kiállítás. Jelenleg a Béke Utcai Óvodában lehet a gyermekek alkotásait megtekinteni, a következő helyszín pedig az Arany János Utcai Óvoda lesz. Köszönet a beküldött sok, szép munkáért!



Szülői klub — Havi rendszerességgel várja előadásokkal és tanácsadással az érdeklődő szülőket a szülői klub a Bárczi Gusztáv Módszertani Központban, illetve két-két alkalommal Kaposfőn és Hetesen. A következő előadások áprilisban lesznek, melyek témái: a védelembevétel elkerülésének lehetőségei, a támogatások rendszere, és a bűnmegelőzés.

* * *

Szülői tanácsadás — Minden hónap első hétfőjén 14 és 17 óra között szülői tanácsadást tart előzetes bejelentkezés alapján a Bárczi Gusztáv Módszertani Központ. Jelentkezni a következő telefonszámokon lehet: 20/231-20-25 30/391-40-06

* * *

Kistérségi gyógytestnevelés — Módszertani Központunk szakszolgálati feladatként városunkban biztosított gyógytestnevelési ellátást. Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Kaposvári Többségi Önkormányzati Társulás között létrejött megállapodás alapján ezt kiterjesztjük a kaposvári kistérségre is.

A szolgáltatást azok a kistérségi általános iskolák vehetik igénybe, akik tanulói létszámaik alapján erre jogosultak. A gyógytestnevelésre javasolt gyermekek ellátása mellett segítünk a tanulók szakszerű szűrésének szervezésében. A későbbiekben a szolgáltatói hálózatonkat tovább bővítjük. Ennek érdekében a témáról továbbképzéseket, konferenciákat is rendezünk.

Tavaszan!

**Április: Tavaszhozó,
Szelek hava,
Szent György hava**

A hónap neve a latin aperire (megnyitni) szóból származik. Az április csalfa és változékony jellegű, ezzel függ össze az „április bolondja” népszokás. A Nap a Bika jegyében lép.



Szabó Lőrinc: Nyitnikék (részlet)

Alszik a hóban
a hegy, a völgy,
hallgat az erdő,
hallgat a föld.

Egyszerre mégis
rezzen a táj:
hármat füttyül
egy kismadár.



Háromszor hármat
lűttet a dala,
vigan, szaporán, mint
éles fuvola.

Nyitni kék, füttyüli,
nyitni kék,
szívnek és tavasznak
nyílani kék!



Istenes Nikolett
szerkesztő



Varga Béla
fotós



Dr. Körösiné Szigeti Mónika
újságíró

Köszönjük a szerkesztőségünkbe érkező visszajelzéseket, jókívánságokat, és továbbra is várjuk azokat a témákat, kérdéseket, amelyek érdekelnek benneteket!



Dr. Benczéné Csorba Margit és Csíkvárné Takács Anikó
Felelős kiadó és főszerkesztő



Szabó Katalin
újságíró

**Készült a Bárczi Gusztáv
Módszertani Központban
75 példányban.**

Felelős kiadó: Dr. Benczéné Csorba Margit
Felelős szerkesztő: Csíkvárné Takács Anikó
Cím: Bárczi Gusztáv Óvoda, Általános Iskola,
Speciális Szakiskola, Diákotthon és Módszer-
tani Központ

7400 Kaposvár, Bárczi Gusztáv u. 2.
7401 Kaposvár, Pf. 14.

Tel: 82/ 512-766, *Tel. és Fax.:* 82/ 316-218

E-mail: barcziiskola@barczi-kap.sulinet.hu

Gondja van?



SEGÍTÜNK!

**Bárczi Gusztáv
Módszertani
Központ
Kaposvár**

Telefon: 82/512-766; Fax: 82/316-218
E-mail: barcziiskola@barczi-kap.sulinet.hu